

Ankestyrelsen
Det kommunale og regionale tilsyn
Sendt pr. mail

Dato: 07-07-2025
Enhed: Kommunalret
Sagsbeh.: RDH
Koordineret med:
Sagsnr.: 2025 - 4957
Dok. nr.: 363890

Aarhus Kommunes anbringelse af børn og unge i ikke-godkendte tilbud

1. Indledning

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har som led i sit tilsyn med kommunerne og Ankestyrelsen fundet anledning til at undersøge en sag om Aarhus Kommunes praksis for anbringelse af børn og unge uden for hjemmet.

Det er sammenfattende ministeriets opfattelse, at der er indtruffet nye faktiske forhold, der gør, at der er skabt tvivl om, hvorvidt de oplysninger, hvorpå Ankestyrelsen har baseret sin beslutning om ikke at tage sagen op til behandling, er tilstrækkelige.

Ministeriet har på den baggrund besluttet at pålægge Ankestyrelsen at tage sagen op til ny behandling med henblik på at sagen bliver tilstrækkeligt oplyst.

Nedenfor følger først en gennemgang af sagens baggrund og retsgrundlag og derefter en nærmere begrundelse for Indenrigs- og Sundhedsministeriets konklusion i sagen.

2. Sagens baggrund

Indenrigs- og Sundhedsministeriet blev i forbindelse med forberedelsen af ministerens besvarelse af SOU (alm. del), samrådsspørgsmål AP-AQ den 24. april 2025 opmærksom på Ankestyrelsens udtalelse om Aarhus Kommunes praksis for anbringelse af børn og unge på botilbud, hvoraf det fremgik, at det kommunale tilsyn i Ankestyrelsen ikke havde fundet anledning til at foretage yderligere.

Den konkrete sag, som omhandlede Aarhus Kommunes anbringelse af en ung i et ikke-godkendt tilbud, havde været omtalt i medier og i Ankestyrelsens bidrag til ministerens besvarelse af samrådet.

Ministeriet anmodede den 23. april 2025, under henvisning til lov om kommunernes styrelse § 56, stk. 1 og 3, Ankestyrelsen om sagens akter til brug for ministeriets nærmere overvejelser om sagen.

Ankestyrelsen fremsendte den 29. april 2025 sagens akter til Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Af Ankestyrelsens udtalelse af 30. september 2024 til Aarhus Kommune om Aarhus Kommunes praksis for anbringelse af børn og unge på botilbud fremgår bl.a. følgende:

"Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner vender hermed tilbage i sagen om Aarhus Kommunes praksis for anbringelse af børn uden for hjemmet herunder, hvordan kommunen sikrer, at de botilbud, kommunen anvender, er godkendt af relevante socialtilsyn.

Konklusion

Ankestyrelsen har gennemført en indledende undersøgelse af sagen.

På baggrund af Aarhus Kommunes udtalelse finder Ankestyrelsen ikke anledning til at foretage yderligere.

Vi lægger vægt på, at Aarhus Kommune har oplyst, at det er fast praksis i kommunen, at der indhentes dokumentation for godkendelse af tilbud til børn og unge, inden der træffes afgørelse om anbringelse. Dette sker enten i form af en kopi af tilsynets afgørelse eller ved brug af tilbudsportalen.

Vi lægger desuden vægt på, at Aarhus Kommune har redegjort for det konkrete forløb, som gav anledning til medieomtale, herunder at der har været tale om en fejl i kontrollen fra kommunens side i den konkrete sag, samt at kommunen straks rettede op på fejlen, da kommunen blev opmærksom på den manglende godkendelse. Tilsynet lægger dermed til grund, at processen i den konkrete sag har afvejet kommunens almindelige praksis i forhold til at sikre, at børn og unge kun anbringes på institutioner og opholdssteder, som er godkendt af Socialtilsynet.

På baggrund af oplysningerne i kommunens udtalelse, vurderer vi, at det ikke længere har betydning, at tilsynet går videre med sagen. Tilsynet afslutter derfor sagen på det foreliggende grundlag.

Vi offentliggør dette brev på www.ast.dk i anonymiseret form.

Sagens oplysninger

Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner blev gennem medieomtale opmærksom på, at Aarhus Kommune havde visiteret en ung til botilbuddet "Ved Sporet", som ikke var godkendt af Socialtilsynet.

Ankestyrelsen bad på den baggrund Aarhus Kommune om en udtalelse den 17. juli 2024.

Aarhus Kommune sendte den 30. august 2024 en udtalelse.

Følgende fremgår bl.a. af udtalelsen:

"Som det fremgår af artiklen i JyskeVestkysten, har Aarhus Kommune i en kort periode haft anbragt en ung på et ikke

godkendt opholdssted.

Dette skyldes en kombination af fejlagtige oplysninger fra opholdsstedet om godkendelse og en fejl i kontrollen heraf fra kommunens side.

Under matchningsprocessen blev det oplyst af opholdsstedet, at "Delfinhuset ved Sporet" var en del af tilbuddet "Delfinhuset," som havde opnået godkendelse fra Tilsynet og var registreret på Tilbudsportalen.

Derudover blev det oplyst af opholdsstedet, at Delfinhuset ved Sporet havde en forhåndsgodkendelse fra Tilsynet, og at den endelige godkendelse var under behandling på grund af en procedurefejl.

Kontrakten mellem Aarhus Kommune og opholdsstedet, der blev indgået forud for anbringelsen, blev således indgået under forudsætning af, at tilbuddet var godkendt af Socialtilsynet.

Det viste sig efterfølgende, at der ikke var givet en forhåndsgodkendelse fra Socialtilsynet.

Det fremgår af artiklen fra JyskeVestkysten, at Aarhus Kommunes skulle have udtalt, at: "det er ikke praksis at indhente nye oplysninger, når der er tale om udvidelser af eksisterende og tilsynsgodkendte tilbud. Det er ikke korrekt, og det er kommunens opfattelse, at det er taget ud af en kontekst.

Det er fast praksis i Aarhus Kommune, at der indhentes dokumentation for godkendelse af tilbud til børn og unge, inden der træffes afgørelse om anbringelse. Dette sker enten i form af en kopi af tilsynets afgørelse eller ved brug af tilbudsportalen.

Det beror således på en fejl, at vi i den konkrete sag har handlet efter tilbuddets oplysning om, at der var en forhåndsgodkendelse uden at tjekke dette eller indhente dokumentation herfor.

Da kommunen blev bekendt med, at tilbuddet (Delfinhuset ved Sporet) ikke var godkendt af Tilsynet, blev tilbuddet straks bedt om en redegørelse. Da forholdet blev bekræftet af tilbuddet, blev den unge straks udvisiteret og flyttet."

3. Retsgrundlag

Det kommunale og regionale tilsyn varetages af Ankestyrelsen med Indenrigs- og Sundhedsministeriet som overordnet tilsynsmyndighed. Det følger af § 47 i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024).

Ankestyrelsen beslutter selv, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag, jf. § 48 a i lov om kommunernes styrelse.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det følger af § 50 i lov om kommunernes styrelse.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan ikke som overordnet tilsynsmyndighed tage en sag op til behandling, før Ankestyrelsen har behandlet sagen. Det betyder, at ministeriet alene kan tage stilling til de sager, hvor Ankestyrelsen har udtalt sig eller har besluttet ikke at tage sagen op til behandling.

Det følger af § 53, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan rejse en sag, hvis ministeriet skønner, at sagen er af principiel eller generel betydning eller har alvorlig karakter.

Det afgørende for, hvornår ministeriet tager en sag op, er ifølge bestemmelsen, om sagen må forventes at få særlig betydning for tilsynspraksis, således at ministeriets udtalelse i sagen i væsentlig grad bidrager til styring og koordinering heraf.

Det vil være op til ministeriets praksis at fastlægge den nærmere afgrænsning af, hvornår ministeriet finder anledning til at tage en sag op. Dette vil være en skønsmæssig vurdering. Uanset om der er tale om en sag af principiel eller generel betydning eller af alvorlig karakter, som ministeren efter bestemmelsen har adgang til at tage op, kan ministeriet afvise at tage sagen op, hvis ministeriet ikke af hensyn til styringen og koordineringen af tilsynets praksis finder anledning hertil. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis en sag uanset dens alvorlige karakter ikke vurderes at have en mere generel rækkevidde.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har således vide rammer for at vurdere, om der er anledning til at rejse en tilsynssag. I denne vurdering kan ministeriet lægge vægt på, om der er udsigt til, at ministeriet vil nå til et andet resultat end Ankestyrelsen.

Kommunestyrelseslovens § 53, stk. 2, angiver ministeriets reaktionsmuligheder, når ministeriet i medfør af stk. 1 af egen drift tager stilling til sager af principiel eller generel betydning eller af alvorlig karakter, hvor Ankestyrelsen enten har udtalt sig eller har besluttet ikke at tage sagen op til behandling.

Det følger af kommunestyrelseslovens § 53, stk. 2, 1. pkt., at Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan udtale sig om lovligheden af den kommunale disposition eller undladelse og i forbindelse hermed træffe afgørelse om anvendelse eller undladelse af anvendelse af sanktioner efter §§ 50 a-50 d.

Det følger endvidere af kommunestyrelseslovens § 53, stk. 2, 2. pkt., at Indenrigs- og Sundhedsministeriet også kan pålægge Ankestyrelsen at tage sagen op til ny behandling, med henblik på at Ankestyrelsen træffer afgørelse om anvendelse eller undladelse af anvendelse af sanktioner efter §§ 50 a-50 d, eller med henblik på at Ankestyrelsen afgiver en vejledende udtalelse efter § 50.

Adgangen til hjemvisning efter stk. 2, 2. pkt. kan blandt andet anvendes, uden at ministeriet udtaler sig om lovligheden af den kommunale disposition eller undladelse, hvilket f.eks. kan være relevant, hvis Ankestyrelsen slet ikke har udtalt sig om lovligheden af den kommunale disposition eller undladelse, men besluttet ikke at tage sagen op til behandling.

Beføjelsen vil f.eks. kunne anvendes, hvis ministeriet under behandlingen af en sag bliver opmærksomt på, at Ankestyrelsen ikke har indhentet alle de oplysninger, der er nødvendige til brug for stillingtagen til spørgsmålet om sanktionsanvendelse. Beføjelsen kan også benyttes i tilfælde, hvor der efter Ankestyrelsens udtalelse om

lovligheden af en kommunal disposition er indtruffet ændrede faktiske forhold eller tilvejebragt nye oplysninger.

Ministeriet kan i forbindelse med en hjemvisning afgive en vejledende udtalelse om den generelle ramme for Ankestyrelsens videre behandling af sagen, uden at ministeriet derved bliver inhabilt ved en senere behandling af den afgørelse, som Ankestyrelsen som følge af hjemvisningen måtte træffe.

Ministeriet kan endvidere pålægge Ankestyrelsen at give ministeriet underretning om, hvad der videre sker i sagen, jf. lov om kommunernes styrelse § 56, stk. 1.

Både Ankestyrelsen og Indenrigs- og Sundhedsministeriet er underlagt officialmaksimen (undersøgelsesprincippet) og har derfor pligt til at fremskaffe de oplysninger, der er nødvendige for, at der kan tages stilling til sagen.

Reglerne om Indenrigs- og Sundhedsministeriets tilsyn findes i kapitel VII i lov om kommunernes styrelse.

Der henvises endvidere til den juridiske litteratur om ministeriets tilsyn i Hans B. Thomsen m.fl., Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 3. udgave, 2022, s. 868 ff.

4. Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har fundet anledning til at tage sagen om spørgsmålet om lovligheden af Aarhus Kommunes dispositioner eller undladelser vedrørende Aarhus Kommunes manglende overholdelse af reglerne i barnets lov i forbindelse med kommunens anbringelse af børn og unge på botilbud op til behandling i henhold til lov om kommunernes styrelse § 53, stk. 1.

Ministeriet vurderer, at sagen har alvorlig karakter, da der efter det oplyste er tale om, at kommunen har tilsidesat regler i barnets lov i forbindelse med en indgribende foranstaltning over for en ung.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i den forbindelse noteret, at Aarhus Kommune har oplyst, **at** det er fast praksis i kommunen, at der indhentes dokumentation for godkendelse af tilbud til børn og unge, inden der træffes afgørelse om anbringelse, **at** det beroede på en fejl, at kommunen i den konkrete sag ikke havde tjekket tilbuddets oplysning om, at der var en forhåndsgodkendelse, og **at** kommunen, da kommunen blev bekendt med, at tilbuddet ikke var godkendt, sørgede for, at den unge blev flyttet.

Ministeriet vurderer imidlertid, at det ud fra de foreliggende oplysninger ikke uden videre kan lægges til grund, at der er tale om et enkeltstående tilfælde og dermed ikke en generel ulovlig praksis.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vurderer, at der er indtruffet nye faktiske forhold, der gør, at der er skabt tvivl om, hvorvidt de oplysninger, Ankestyrelsen har baseret sin beslutning på, er tilstrækkelige.

Ministeriet lægger vægt på, at social- og boligministeren i sin besvarelse af SOU (alm. del), samrådsspørgsmål AP-AQ i Socialudvalget den 24. april 2025 oplyste, at der er indikation på, at kommunernes brug af ikke-godkendte tilbud er relativt udbredt.

Denne oplysning er, så vidt ministeriet er bekendt kommet frem efter Ankestyrelsens beslutning om ikke at rejse en tilsynssag over for Aarhus Kommune.

Ministeriet lægger endvidere vægt på, at Ankestyrelsen udelukkende har baseret sin beslutning om ikke at foretage yderligere i sagen på kommunens redegørelse.

Ministeriet vurderer på den baggrund, at spørgsmålet om, hvorvidt der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag over for Aarhus Kommune, beror på en nærmere undersøgelse af kommunens praksis for anbringelse af børn og unge på botilbud. Det er ministeriets opfattelse, at Ankestyrelsen burde have indhentet dokumentation for det af Aarhus Kommune anførte om kommunens generelle praksis vedrørende anbringelse af børn og unge på botilbud.

Ministeriet har i den forbindelse lagt vægt på sagens alvorlige karakter og det af social- og boligministeren anførte ved besvarelsen af samrådsspørgsmål AP-AQ i Socialudvalget den 24. april 2025.

På den baggrund er det Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at det i den konkrete sag ikke er tilstrækkeligt, at Ankestyrelsen har lagt kommunens redegørelse til grund for sin vurdering.

På den baggrund har ministeriet besluttet at pålægge Ankestyrelsen at tage sagen om Aarhus Kommunes anbringelse af børn og unge i botilbud op til ny behandling i henhold til lov om kommunernes styrelse § 53, stk. 2, 2. pkt.

Ankestyrelsen skal i den forbindelse indhente dokumentation fra Aarhus Kommune for, at kommunens generelle praksis for anbringelse af børn og unge i botilbud er i overensstemmelse med lovgivningen. Denne dokumentation kunne for eksempel være i form af kommunens retningslinjer og/eller eksempler på konkrete sager.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet foretager sig ikke yderligere i anledning af sagen på nuværende tidspunkt. Ankestyrelsen anmodes om at holde Indenrigs- og Sundhedsministeriet underrettet om sagens forløb samt orientere ministeriet, når Ankestyrelsen har afsluttet sine overvejelser.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet offentliggør denne udtalelse i ministeriets resumédatabase.

En kopi af dette brev er sendt til Aarhus Kommune og Social- og Boligministeriet.

Med venlig hilsen

Linnea Withøft Nielsen